

Kızılı Aşireti

Kızıllı Aşireti

Kızıllı Aşireti, Oğuzlar'ın Avşar Boyu'na dahil bir aşirettir.

- Aşiretin Kökenleri

Batı Türklerinin ataları olan ve daha sonra “Türkmenler”adıyla anılan Türk topluluğu Oğuzların ilk ana yurdu Ötüken bölgesinde yaşamışlar. Arap kaynaklarına göre, Müslüman olmayan Oğuzlar, Müslüman olan Oğuzlar'a “Türkmen” adını vermişlerdir. Türkmen adını alan Oğuzlar esas adlarını hiçbir zaman unutmamışlardır. Türkmen adında olduğu gibi Müslüman olan Kuman, Karaman, Ataman, Kölemen adlarında görülen “man”, “men” ekleri Müslüman Türklerin isimlerinin sonuna o devirde eklendiği düşünülebilir.

Kızıllı Aşireti, Oğuzların, Avşar boyunun bir aşiretidir. Kızıllar, Kuzey Asya Türkmen topluluklarından. Hazar denizi kıyıları ile Etrek ırmağından Mangışlak'a kadar uzanan yerlerde uzun süre yaşamışlardır. Bu bölgeler günümüzde Kazakistan'ın Mangistav Eyaleti sınırları içinde bulunmaktadır.

Selçuklular devrinde Tahran, Kazvin, Reşt, Zencan ve Tebriz civarında yaşamaktaydılar. İldeniz hükümdarlarından Arslan Yabgu'ya oğlu Kızıl Bey'e mensup oymaklar oldukları için bu Türkmenlere Kızıl Oğuz Türkleri adı verilmiştir.

Kızıl Oğuzlar, Malazgirt Meydan Muharebesi'nden sonra Kars, Erzurum, Erzincan ve Sivas illerine hakim olarak, Kelkit Vadisi'ni ele geçirmişler. Anadolu Selçukluları'nın son yılları ve son Anadolu Beylikleri döneminde Ankara'ya hakim olan Kızıl Bey de Kızıl Oğuz Türkmenlerindendi. Selçuklu Devleti'nin iskan politikası çerçevesinde Amasya, Tokat, Ankara, Konya, Karaman, Isparta, Balıkesir, Aydın, Bolu, Kastamonu ve Sinop illerine yerleştirilen bu Türkmenler; 1410 yılında Reşadiye ve Mesudiye arasındaki "Kızıl Özenliler Yurdu" olarak anılan bölgede Kızıl Ahmetliler isimli bir beylik kurdular. Beyliğe adını veren de Kızıloğlu Ahmet Bey ve kardeşleriydi. Bunlar Amasya, Sivas, Tokat, Çorum, Samsun, Ordu, Giresun ile Şebinkarahisar'ı ele geçirip Kızılırmak ve Yeşilırmak bölgesine de hakim oldular. 1424 yılında İkinci Murat'ın emriyle Amasya valisi Yörgüç Paşa, Kızıloğlu Ahmet Bey ve ileri gelenlerini Amasya kalesine davet ederek, hepsini ortadan kaldırdı. Kızıl Oğuz Türkmenleri bundan sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerine dağılmışlardır.[1]

XVI. yüzyılda Sis, Tarsus, Maraş, Uluborlu, Eğirdir, Yeni-İl, Zile, Halep, Özer, Antep bölgelerinde yaşayan Kızıllı aşireti, Dulkadirli Türkmenlerini oluşturan ana oymaklardan biriydi. Daha sonraları ise Denizli, Antalya hattına kadar göç etmişler ve Karaman yöresinde bulunan Kızıllı Türkmenleri, Osmanlı'nın iskan politikası nedeniyle Balkanlara gönderilmişlerdir.

- Günümüzde Kızıllı Aşireti

Kızıllı Aşiretinden gelenler günümüzde aşağıdaki yörelerde yaşamaktadırlar;

Denizli - Serinhisar (Eski adı Kızılhisar) - Merkez

Denizli - Tavas - Kızılca, Kızılcabölük, Sarıova

Denizli - Çivril - Kızılcasöğüt, Kızılcayer

Denizli - Honaz - Kızılyer

Denizli - Çameli - Kızılyaka

Denizli - Beyağaç - Kızılcaöz, Kızılcağaç, Kızılyaka

Karaman - Kazım Karabekir - Kızılkuyu, Merkez - Kızılkaya

Eski ve kalabalık bir aşiret olan Kızıllıların, Anadolu'nun fethi ve iskânı zamanında Denizli yöresine geldiğini söyleyebiliriz. Denizli'nin Serinhisar ilçesini Avşarların kurduğu bilinmektedir. İlçenin eski adı Kızılhisar'dır. Adından da anlaşılacağı üzere Avşarların Kızıllı oymağı burada yerleşmiştir. Kızıllı oymağının bir bölümü de Tavas ilçesinin Kızılca ve Kızılcaölük köylerini kurmuştur ki halen bu iki köy Kızılhisar ile aralarında akrabalık bulunduğunu bilmektedir. Çivril'in Kızılcaşöğüt ve Kızılcayer beldeleri bu oymaktadır. Ayrıca Honaz'ın Kızılyer, Çameli'nin Kızılyaka, Beyağaç'ın Kızılcaöz, Kızılcağaç ve Kızılyaka köyleri de Kızıllı oymağından kalmadır.[2]

- Kızıllı Aşireti'nden Gelenler

1- Mustafa Kemal Atatürk: Babası Ali Rıza Efendi, Annesi Zübeyde Hanım'dır. Baba tarafından dedesi Kızıl Hafız Ahmet Efendi, anne tarafından dedesi ise Sofu-zade (Sofi-zade) Feyzullah Efendidir. Soyu Rumeli'nin fethinden sonra buraların Türkleştirilmesi için Anadolu'dan göçürülerek yerleştirilen Yörüklerden geliyor. Atatürk'ün dedesinin ilk ikamet ettiği yer Usturga ile Ohri İlçesi Çupa Köyü'dür. Rumeli'ye yerleşen Türkmen gruplar içinde Atatürk'ün soyunu ilgilendiren iki cemaat vardır. Bunlar babasının mensup olduğu Kızıllar ile annesinin mensup olduğu Sofular cemaatidir. Anadolu'dan geldikleri yerin (Konya-Karaman) olması nedeniyle Konyalılar tarafından (Konyarlar) olarak anılan Kocacık Yörükleri Atatürk'ün soyundandır. Hocalar lakabıyla tanınan dedesi Kızıl Hafız Ahmet Efendi ve dedesinin kardeşi Ahmet Efendi ve dedesinin kardeşi Kızıl Hafız Mehmet Efendi'dir. Anne tarafından dedesi Sarıgöllü Ailesinden Varyemezoğlu İbrahim Feyzullah Efendi'nin soyu Yunus Emre'ye kadar uzanır. Karaman'a yerleşen aşiret, oymak ve cemaatlerinden ikisi olan Kızıllar ve Sofular aşiretleri, Karaman'a bağlı Kızıllar (Taşkale) ve Yeşildere-Ibrala beldelerinde yaşıyorlar.

2- Muhsin Yazıcıoğlu: Muhsin Yazıcıoğlu'nun büyük dedelerinin adı Kızılalioğlu Molla Ali, Kızılalioğlu Bekir kethüda ve Kızılalioğlu Hasan'dır. Dolayısıyla Muhsin Yazıcıoğlu'nun Sülalesi Kızılalioğlu Aşiretine mensuptur. Doğmuş olduğu Elmalı köyü de adını Elmalı cemaatinden almaktadır. Elmalı cemaati Mes'udlu cematine bağlıdır. Mes'udlu Cemaati, Kızılali, Kızılalioğlu adıyla bilinen Anadolu'nun birçok yerinden balkanlara kadar iskân olunmuş Kızıllar, Kızılaliler, Kızılalioğulları vesaire gibi birçok ad ile bilinen aşirete mensuptur.

Kaynaklar

^ <http://fahroz21.blogspot.ru/>

^ sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/32/32_3.pdf

<http://cihantarihi.tumblr.com/post/128024623439/kzıllı-asireti>